

VÝROČNÁ SPRÁVA NA ROK 2025

Mgr. Martin Kondek
predseda OZ

Základné údaje o organizácii

Názov organizácie: Centrum environmentálnej výchovy Turiec

Adresa: Severná 6, 036 01 Martin

Právna forma: Občianske združenie

Predmet činnosti: Environmentálna výchova žiakov, ochrana prírody a krajiny, zvyšovanie povedomia v oblasti environ. výchovy a ekológie

IČO: 42347769

DIČ: 2023983533

Miesto, dátum a číslo registrácie: Bratislava, 2.4.2013, VVS/1-900/90-41307

Číslo účtu: 2600535876/8330

Banka: Fio banka, a.s.

IBAN: SK 31 83 3000 00002600 535876

BIC KÓD: FIOZSKBAXX

Naše poslanie

Občianske združenie Centrum environmentálnej výchovy Turiec založili pedagógovia, ktorí svoje učiteľské poslanie spojilo práve s environmentálnou výchovou žiakov v okrese Martin. Svoju organizáciu pomenovali podľa regiónu, ktorý je predurčený na zážitkové vyučovanie v oblasti prírodovedy, vlastivedy, biológie, geografie či regionálnej výchovy. Cieľom združenia je zavádzanie environmentálnej výchovy do výchovno-vzdelávacieho procesu na základných a stredných školách, aktivity súvisiace s ochranou prírody a krajiny, aktivity súvisiace so zvyšovaním povedomia širokej a odbornej verejnosti v oblasti environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu a taktiež poskytuje poradenskú a vzdelávaciu činnosť na podporu cieľov združenia. Členovia združenia si dali tiež za úlohu podporovať podobné aktivity zamerané na rozvoj pozitívneho prístupu k prírode a krajine.

História

Ešte začiatkom 90-tych rokov pôsobila v obci Turčiansky Peter Stanica mladých prírodovedcov a Stanica mladých turistov. Deti sa stretávali v barokovom kaštieli pôvodných majiteľov Révaiovcov predovšetkým vo voľnom čase a prevažnú časť trávili v prírode, alebo pri športových aktivitách, nakoľko mal park pri kaštieli veľkú rozlohu. Počas celého roka bol u detí veľký záujem o aktivity a pútavý program v podobe výletov, výstupov, či hier prinášal deťom nezabudnuteľné zážitky.

Časom vznikla myšlienka, ako využiť kaštieľ a jeho areál aj počas týždňa. Práve vtedy sa zrodil základ projektu environmentálnej výchovy, ktorý sa počas skoro 30 ročného fungovania menil, prispôboval dobe, vzniknutým problémom, ako aj potrebám deťom a škôl.

Vzhľadom na majetkoprávne vysporiadania ohľadom kaštieľa v Turčianskom Petre bolo nutné v roku 2002 meniť priestory, v ktorých sa projekt úspešne realizoval pod hlavičkou Centra voľného času. V náročných časoch podala pomocnú ruku obec Turčianske Kľačany a jej základná škola, ktorá sa stala prechodným domovom. V roku 2005 sa naskytla možnosť získať priestory bývalej základnej školy v Turčianskej Štiavničke, ktoré poskytovali vhodné podmienky na environmentálne aktivity. Priľahlý anglický park s domácimi, zahraničnými i vzácnymi drevinami, či unikátny vodný systém Teplických serpentín boli skvelým základom pre kvalitnú environmentálnu výchovu, vzdelávanie a osvetu.

Obľúbenosť projektu na školách rástla a postupne sa zapojili takmer všetky základné školy okrese Martina. Nakoľko vznikla požiadavka rozšíriť projekt aj na ďalšie ročníky, vtedajší pracovníci vytvorili podmienky pre vznik vysunutých pracovísk postupne v Turčianskom Petre, v Turčianskom Jasene, v Turanoch a v Blatnici. Veľmi dobre systematické pôsobenie environmentálnej výchovy na žiakov od druhého po deviaty ročník však narušila zmena financovania Centier voľného času. Projekt environmentálnej výchovy sa ocitol v kritickej situácii a vzniknutý komplikovaný stav sa po rokovaníach s mestom Martin podarilo stabilizovať. Bola navrhnutá forma financovania projektu cez neziskovú organizáciu – občianske združenie, ktoré však muselo počítať s menšími finančnými možnosťami ako za pôsobenia Centra voľného času. Ostali však zachované 3 pracoviská a na základe poctivej a transparentnej spolupráce so základnými školami a poskytovateľmi dotácií, ktorými sú predovšetkým mesto Martin, mesto Vrútky a obce v okrese Martin sa podarilo postupne stabilizovať situáciu v prospech detí, ktoré boli, sú a budú najdôležitejším článkom environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu.

Hlavná činnosť občianskeho združenia

Hlavnú činnosť Centra environmentálnej výchovy Turiec tvoria stretnutia tried v priebehu vyučovania počas školského roka. Po príchode žiakov do školy sa spolu s vyučujúcim presunú na vybrané pracovisko, kde prebieha pod vedením lektorov OZ environmentálna výchova prevažne zážitkovým spôsobom vyučovania. Každé pracovisko je špecializované na iný ročník a program spolu s metódami prispôsobuje danej vekovej kategórii.

Po úspešnom dokončení nového Envirocentra v Areáli SIM (Martin, mestská časť Priekopa) z Operačného programu Kvalita životného prostredia sa aktivity, ktoré prebiehali dlhoročne na pracovisku v Blatnici presunuli práve do novovybudovaného centra. Moderné priestory s interaktívnymi modelmi sa stali viac ako adekvátnou náhradou a spolu s obmenou programov sú atraktívnou voľbou pre environmentálnu výchovu, vzdelávanie a osvetu. Okrem aktivít pre žiakov boli zorganizované programy pre širokú verejnosť ako prednášky a tematické dni, ktoré zaujali návštevníkov nielen pasívnym počúvaním, ale aj zapojením sa do pripravených sprievodných aktivít (Deň divokej prírody, Deň Zeme, Deň rysov, Festival húb). Dôležitú úlohu zohrala aj spolupráca so Správou Národného parku Veľká Fatra, kde sa v rámci environmentálneho vzdelávania úspešne podarilo prepojiť neziskový sektor so štátnou inštitúciou zameranou na ochranu prírody a krajiny. Ďalšou zaujímavou aktivitou bola súťaž pre základné školy pod názvom „Martinský enviročín“, do ktorého sa zapojili žiaci prvého i druhého stupňa z viacerých škôl a vyvrcholila slávnostným odovzďávaním ocenení aj za prítomnosti Karola Kaliského ml..

Cieľom programov je prostredníctvom priameho kontaktu s prírodným materiálom, faunou, flórou a prostredím rozširovať poznatky, rozvíjať zručnosti a návyky vedúce k pozitívnemu vzťahu detí a širokej verejnosti k prírode, životnému prostrediu, objasňovať súčasné environmentálne problémy a hľadať riešenia na ich odstránenie, resp. minimalizáciu.

Programy pre žiakov vychádzajú z učebných osnov env. výchovy ako aj z prírodovedných predmetov a požiadaviek učiteľov na vybrané prírodovedné témy a boli realizované v prenajatých priestoroch v obci Turčianska Štiavnička a v Envirocentre v Areáli SIM. V rámci projektu je využívaná predovšetkým forma zážitkového učenia, ktorá pozitívne vplýva aj na rozvoj regionálnej výchovy a posilňuje tiež medzipredmetové vzťahy vo výchovno-vyučovacom procese.

V roku 2025 prebiehali aktivity environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu na dvoch pracoviskách. Programy pre žiakov základných škôl boli rozdelené do troch častí – zimnej, jarnej a jesennej. Zimnú časť absolvovali žiaci tretieho ročníka v Turčianskej

Štiavničke a žiaci šiesteho ročníka v Envirocentre v Areáli SIM spolu 64 termínov v počte 1 167 žiakov. Jarná časť (apríl – jún) prebiehala na pracovisku v Turčianskej Štiavničke kde sa environmentálnej výchovy zúčastnil štvrtý ročník a v Envirocentre v Areáli SIM druhý a piaty ročník. Jarnej časti sa zúčastnilo v 128 termínoch 2 215 žiakov. Jesennú časť (september – december) absolvovali žiaci druhého a piateho ročníka v Envirocentre v Areáli SIM. Žiaci štvrtého ročníka zavítali do Turčianskej Štiavničky, jesennej časti sa zúčastnilo spolu v 136 termínoch 2 114 žiakov.

Okrem pravidelnej činnosti organizovalo Centrum environmentálnej výchovy Turiec aj aktivity pre širokú verejnosť v novovybudovanom Envirocentre v Areáli SIM, prímestské tábory či súťaže s environmentálnou tematikou. Uvedených akcií sa zúčastnilo 929 návštevníkov, **celková účasť na všetkých aktivitách bola 6 425 návštevníkov.**

Turčianska Štiavnička

Pracovisko v Turčianskej Štiavničke je zamerané na environmentálnu výchovu žiakov tretieho a štvrtého ročníka základných škôl. Priestory sa nachádzajú v blízkosti unikátneho anglického parku, ktorý sa nachádza pri novo zrekonštruovanom renesančnom kaštieli rodu Révaiovcov zo 16. storočia, do ktorého povolili vstup súčasný majitelia za účelom aktivít zameraných na environmentálnu výchovu, vzdelávanie a osvetu. V parku sa nachádza viac ako 400 druhov drevín a vyskytujú sa v ňom vzácne rastliny ako napr. črievičník papučkový. Zážitkové vyučovanie je pripravené pre žiakov nielen v exteriéri, ale aj v priestoroch Centra environmentálnej výchovy Turiec. Priamym kontaktom so živočíchmi ako je napríklad had, dáždovka, pakobyľka, agama alebo pavúk žiaci odstraňujú zaužívané predsudky a zároveň sa dozvedia o ich užitočnosti v rámci ekosystémov. Programy sú zamerané na súčasné environmentálne problémy a pripravené aktivity kladú dôraz na zmenu myslenia a prístupu k vlastnej spotrebe či v oblasti ochrany krajiny.

Envirocentrum v Areáli SIM

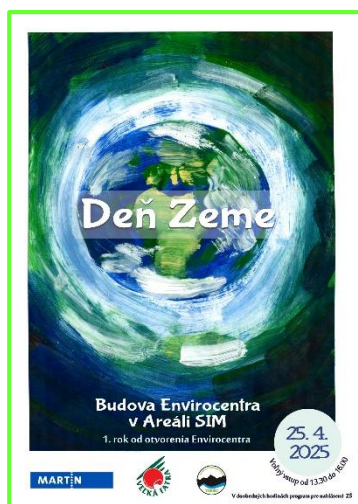

Envirocentrum v Areáli SIM (mestská časť Martin – Priekopa) je novovybudované stredisko z Operačného programu Kvalita životného prostredia, kde veľkú úlohu pri založení a úspešnom dokončení zohralo mesto Martin. Programy environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu sú určené nielen pre žiakov, ale aj pre širokú verejnosť. Aktivity sú zamerané predovšetkým na adaptačné a mitigačné opatrenia v rámci klimatickej zmeny. Návštevníci sa taktiež dozvedia o význame mŕtveho dreva v lese, o dôležitosti zachovania bohatej biodiverzity, na význam mokradí, či zachytávania vody v krajine a pod. V moderných priestoroch sa nachádzajú aj interaktívne 3D modely súvisiace s vodozadržnými opatreniami, významnými mokraďami Kláštorských lúk a zelenými prvkami v mestách. Taktiež sa v ňom konajú prednášky, workshopy či premietania filmov s environmentálnou tematikou. Veľkým prínosom pre žiakov je skutočnosť, že sú využívané rôzne formy zážitkového vyučovania a metódy kritického myslenia.

Tematické dni

Centrum environmentálnej výchovy Turiec pripravilo v priebehu roka 2025 niekoľko akcií pre širokú verejnosť. Dôležitú úlohu zohralo aj nadviazanie úspešnej spolupráce so Správou Národného parku Veľká Fatra, vďaka ktorej boli pre návštevníkov pripravené mnohé zážitkové hry na vybrané témy. Prvou akciou bol Deň divokej prírody, kde sa účastníci dozvedeli o vzácných druhoch vyskytujúcich sa v regióne Turca. Následne sa zorganizoval Deň Zeme a Deň otvorených dverí pri príležitosti Dňa detí, kde sa nielen menší návštevníci dozvedeli, ako môžu pomôcť opusteným, alebo zraneným mláďatám v prírode. Veľkou poctou bola účasť jedného z najväčších odborníkov na rysy nielen u nás, ale aj v Európe, pána Jakuba Kubalu, ktorý sa pri príležitosti Dňa rysov ochotne podielil so svojimi skúsenosťami s návratom vzácnych šeliev do divokej prírody. Na jeseň bol zorganizovaný prvý hubársky festival, ktorý bol určený nielen milovníkom húb, ale aj širokej verejnosti. Účastníci poznávali okrem bežných i netradičné druhy húb, pripravené boli taktiež súťaže, a mnohí si rozšírili vedomosti vďaka prednáške od skúseného mykológa. Celková účasť na spomínaných akciách bola cez 800 návštevníkov.

Martinský enviročín

Centrum environmentálnej výchovy Turiec v spolupráci s mestom Martin vyhlásilo v uplynulom roku súťaž pod názvom „Martinský enviročín“, do ktorého sa mohli zapojiť žiaci základných škôl nášho mesta. Súťaž sa konala po prvýkrát a ukázala, že dnešní mladí ľudia v regióne chápu environmentálnu zodpovednosť oveľa širšie, než len cez separovanie odpadu. Žiaci budovali hmyzie hotely, vtáčie búdky a kŕmidlá, zakladali kompostoviská, zachytávali vodu, upcyklovali oblečenie, či oživovali svoje školské dvory. Niektoré príbehy boli dielom kolektívu, niektoré zas individuálnym prínosom - napríklad záchrana zraneného sokolíka, ktorý by bez pomoci žiačky pravdepodobne neprežil. Iné deti preukázali kreativitu a vynaliezavosť tak, že zo starých lavíc vytvorili umelecké diela, či herné stoly, alebo z použitého oblečenia nadizajnovali originálne módné kúsky. Oceňovania sa zúčastnil aj mladý inšpiratívny dokumentarista Karol Kaliský ml., ktorý bol súčasťou tímu pri natáčaní série úspešného cyklu Život v Karpatoch. Vzhľadom k pomerne vysokej účasti a pozitívnym ohlasom plánuje Centrum environmentálnej výchovy Turiec vyhlásiť súťaž aj roku 2026 s očakávaním, že sa môže stať prínosnou aj do ďalších rokov a vytvoriť tak zaujímavú a zmysluplnú súťaž s tradíciou.

Odkaz na reportáž: <https://youtu.be/LgonRgGr-o0?si=tAXMW2jCNJH0B05->

Zdroj foto: <https://www.martin.sk/martinsky%2Denvirocin%2Dprvy%2Ddrocnik%2Dduspesne%2Ddukonceny/d-105977>

Environmentálne vychádzky

Počas letných prázdnin organizovalo občianske združenie environmentálne vychádzky, ktoré sa uskutočnili v dvoch týždenných turnusoch (7.7.-11.7. a 14.7.-18.7.). Program pod názvom „Pútavý život na krídlach“ nebol zameraný len na lietajúce živočíchy, lektori sa spolu s deťmi venovali sa prírode ako komplexnému organizmu. Okrem dôležitosti biodiverzity spoznávali významné lokality v Turci, určovali a pozorovali lietajúce živočíchy ako hmyz, cicavce či vtáky, vytvorili búbky, videli zaujímavé druhy ako vidlochvost ovocný, modlivka zelená, ale i bystrušku medenú či ľaliu zlatohlavú a podrobnejšie sme sa venovali sťahovavým a stálym operencom vyskytujúcich sa na našom území. Výnimočné postavenie si zaslúžila téma týkajúca sa neobyčajných lietajúcich cicavcov - netopierov. Okrem aktivít a súťaží zameraných na tento okruh živočíchov sme spoločnými silami zostrojili aj špeciálne búbky pre netopiere. Environmentálnych vychádzok sa zúčastnilo spolu 29 detí.

Krajský festival ZA zelený kraj

Dňa 19.6.2024 zrealizoval Žilinský samosprávny kraj druhý ročník krajského envirofestivalu, ktorý sa konal v priestoroch Budatínskeho parku. Do samotného festivalu sa zapojilo 30 organizácií a prilákal viac ako 700 študentov zo stredných škôl. Festival vytvoril priestor na prepojenie škôl s odborníkmi na ekologické témy s praxou. Nechýbali workshopy, diskusie a interaktívne aktivity – študenti zisťovali, ako funguje zdravé vykurovanie, učili sa o lese, jaskyniach a slow fashion. Pozornosť si získala aj diskusia Otvorene o medveďoch, ktorej sa zúčastnili odborníci na ochranu prírody a zoológovia Michal Haring, Jerguš Tesák a Jozef Bučko. Program festivalu spestrila módna prehliadka udržateľnej módy a prezentačné aktivity študentov z viacerých škôl, napríklad z Gymnázia V. P. Tótha v Martine, Gymnázia Jozefa Lettricha v Martine, SOŠ lesníckej a drevárskej z Liptovského Hrádku a SOŠ lesníckej v Tvrdošíne. Centrum environmentálnej výchovy sa taktiež zapojilo nielen aktivitami pri stánku, ale i zážitkovými hrami zameraných na význam mŕtveho dreva v lesných ekosystémoch. Festivalu podporila a osobne sa zúčastnila aj županka Erika Jurínová.

<https://www.flickr.com/photos/zilinskazupa/albums/72177720327552792/>

Centrum environmentálnej výchovy Turiec – člen siete Špirála

V roku 2025 sa občianske združenie Centrum environmentálnej výchovy Turiec stalo súčasťou organizácie Špirála, ktorá je celoštátnou sieťou organizácií venujúcich sa environmentálnej výchove a vzdelávaniu. Pôsobia v nej kvalitní mimovládni poskytovatelia programov ako Inštitút aplikovanej ekológie Daphne, Centrum environmentálnej a etickej výchovy Živica, Centrum environmentálnych aktivít, občianske združenie Sosna, Strom života a iné. Od roku 2004 úspešne realizuje program Eco-Schools, u nás známejším pod slovenským názvom Zelená škola, ďalej zastrešuje program Young Reporters for the Environment, Mladí reportéri pre životné prostredie, ktoré rozvíjajú environmentálne kompetencie detí a mládeže. Od júna 2025 realizuje celoslovenský projekt pod názvom 3SKOK. Je zameraný na zlepšenie stavu environmentálnej výchovy na školách a podniká kroky, ktoré školám pomôžu environmentálnu výchovu kvalitne a efektívne včleniť do formálneho aj neformálneho vyučovania. Je súčasťou národného projektu, ktorého cieľom je vytvoriť funkčný systém podpory odborných, koordinačných a sieťovacích kapacít. Zároveň umožní mimovládnym neziskovým organizáciám efektívnejšie zastupovať verejný záujem, participovať na tvorbe verejných politík a dlhodobo rozvíjať svoju činnosť.

Zdroj: <https://www.facebook.com/spiralask>

Certifikácia organizácií zameraných na environmentálnu výchovu, vzdelávanie a osvetu

Okrem pravidelnej činnosti sa občianske združenie Centrum environmentálnej výchovy pokračovalo v spolupráci zameranej na vytvorenie certifikačného systému pre organizácie ponúkajúce programy environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu. Systém certifikácie koordinuje Slovenskej agentúry životného prostredia, ktorá oslovila CEV Turiec za účelom spolupráce. Cieľom certifikácie je podporiť organizácie v raste kvality ich služieb, kritériá stanovujú princípy a predpoklady pre realizáciu odbornej ponuky programov a fungujú ako usmernenie pre rozvoj organizácie a jej činnosti. Tie organizácie, ktoré splnia stanovené kritériá, budú môcť po spustení akreditácie získať certifikát potvrdzujúci vysokú úroveň kvality ich činnosti.

V roku 2024 sa podarilo odpilotovať navrhnutý systém v praxi na príklade vybraných organizácií ako zo štátneho, tak i mimovládneho sektora. Na základe získaných informácií následne prebehla v roku 2025 revízia jednotlivých kritérií pre udelenie certifikátu. Systém je založený nielen na certifikačnej značke, ale predovšetkým na zvyšovaní kvality poskytovaných služieb, vzájomnej podpore a zdieľaní dobrej praxe.

Zdroj: www.certifikaciaevvo.sk

Informácie o hospodárení združenia

Majetok združenia k 31.12.2025 činí: 1 998,80 €

Závazky združenia k 31.12.2025 činia: 3 156,06 €

Príjmy a výdavky

Príjmy OZ celkom: 74 558,60 €

Výdavky OZ celkom: 73 990,60 €

Suma rozdielu príjmov a výdavkov: 568,00 €

Z výsledkov účtovnej uzávierky k 31.12.2025 vyplýva hospodársky výsledok zisk vo výške 568,00 €.

K 31.12.2025 bol v združení zamestnaný na riadny pracovný pomer 1 zamestnanec a 0 zamestnancov na dohodu o vykonaní práce/dohodu o vykonaní pracovnej činnosti. Zároveň je potrebné uviesť, že v priebehu roka zabezpečovali projekt environmentálnych aktivít 3 zamestnanci na plný pracovný úväzok a 1 zamestnanec na skrátený pracovný úväzok, z dôvodu nedostatku financií však došlo k ukončeniu pracovných pomerov k 31.10.2025 dohodou so vzdaním sa nároku na odstupné.

Suma rozdielu príjmov a výdavkov z roku 2025 bola ponechaná na účely združenia stanovené v platných stanovách združenia v rámci nasledujúceho kalendárneho roka.

Prehľad príjmov pre OZ Centrum environmentálnej výchovy Turiec v roku 2025

Členské príspevky	30,00 €
2 %	653,81 €
Dotácie	63 880,00 €
Dobrovoľné príspevky	1156,00 €
Ostatné	8 838,79 €

Prehľad výdajov OZ Centrum environmentálnej výchovy Turiec v roku 2025

Zásoby a materiál	7 970,48 €
Služby	9 238,35 €
Mzdy, poistné a príspevky	53 439,31 €
Sociálny fond	212,25 €
Ostatné	3 130,21 €

Komentár

Príjmy: 1) ostatné – príjmy z činnosti občianskeho združenia, preplatok SSE

Výdavky: 1) zásoby – krmivo a lieky pre zvieratá, kancelárske a hygienické potreby,

2) služby – nájom, poplatky za telefonické služby, poplatky za internetovú stránku, elektrická energia, spracovanie účtovníctva, palivo na vykurovanie objektu, služby BOZP

3) mzdy – mzdy pracovníkov CEV Turiec vrátane odvodov SP, ZP a dane zo závislej činnosti

4) sociálny fond – tvorba sociálneho fondu

5) ostatné – finančné príspevky na stravné, kolky, komunálny odpad...

2 % z dane

OZ Centrum environmentálnej výchovy Turiec prijalo v roku 2025 2% zo zaplatenej dane vo výške 653,81 €. Čiastka bola použitá na krmivo pre zvieratá a veterinárne úkony, na tlač dokumentov, čistiace potreby, kanc. potreby, vyučovacie prostriedky, prevádzkové náklady.

Záver

Všetky získané finančné prostriedky v roku 2025 boli využité na splnenie cieľa, pre ktorý bolo občianske združenie zriadené a zaregistrované.

Obce a mestá, ktoré nás podporili v roku 2025

ĎAKUJEME

Obec/mesto	Suma
Belá-Dulice	500,00 €
Blatnica	1 100,00 €
Benice	250,00 €
Dražkovce	900,00 €
Košťany nad Turcom	350,00 €
Martin	56 000,00 €
Lipovec	180,00 €
Príbovce	500,00 €
Rakovo	200,00 €
Sučany	1 000,00 €
Turany	1 000,00 €
Turčianske Kľačany	400,00 €
Turčianska Štiavnička	950,00 €
Valča	750,00 €
Vrútky	1 200,00 €
Žabokreky	600,00 €

Ďakujeme firme Top privacy s.r.o. za poradenstvo a zabezpečenie ochrany osobných údajov v súlade s nariadením GDPR.

Kontaktné údaje

Názov združenia: Centrum environmentálnej výchovy Turiec

Adresa: Severná 6, 036 01 Martin

Štatutárny zástupca: Mgr. Martin Kondek (predseda OZ)

Tel: +421/ 915 967 526

Email: cevturiec@gmail.com

Web: www.cevturiec.sk